

Norvegija gali didžiūotis savo sūnūmis:
Henriku Ibsenu, Edvardu Munchu ir geriaūsiu trileriu rašytoju Jo Nesbø.
NEW YORK TIMES

Jo Nesbø

Sūnus

baltos lankos

J O N E S B Ø

SŪNUS

Iš norvegų kalbos vertė
Alyda Gaivenienė

baltos lankos

UDK 821.113.5-312.4
Ne-154

Versta iš:
Jo Nesbø, *Sønner*, H. Aschehoug
and Co., Oslo, 2014

The publication of this translation has been made possible
through funding from NORLA, Norwegian Literature Abroad.
Knygos vertimą parėmė Norvegų literatūros fondas NORLA.

Redaktorė
Neringa Mikalauskienė

Viršelio dailininkas
Zigmantas Butautis

Maketavo
Eglė Jurkūnaitė

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomotuoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama ši kūrinių, esančių bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

ISBN 978-9955-23-941-3

Copyright © Jo Nesbø, 2014
Published by agreement with Salomonsson Agency
© Getty Images, viršelio nuotrauka
© Alvyda Gaivenienė, vertimas į lietuvių kalbą, 2016
© Baltų lankų leidyba, 2016

- Iš ten ateis gyvųjų ir mirusiųjų teisti... -

Pailgoje vienuolikos kvadratinių metrų kalėjimo kameroje Roveris žvelgė į baltai dažytas plytines grindis. Prikando kiek per aukštą auksinį apatinį kandį. Savo išpažintyje buvo pasiekęs sudėtingiausią prisipažinimo momentą. Vienintelis garsas kameroje – jo nagų, bekasančių dilbį su išstatuota Švč. Mergele. Vaikinas, sukryžiuavęs kojas sėdintis lovoje tiesiai priešais jį, tebetylėjo nuo tada, kai Roveris įėjo į kamerą. Tik linktelėjo ir šyptelėjo patenkinta Budos šypsena, išmeigęs akis į vieną tašką Roverio kaktoje. Vaikiną vadino Soniu; buvo kalbama, kad dar paauglystėje jis nužudęs du žmones, kad jo tėvas buvęs korumpuotas policininkas, o jis pats turįs ypatingų galių. Sunku pasakyti, ar vaikinas klausėsi: jo žalias akis ir didžiąją dalį veido dengė ilgi riebaluoti plaukai. Bet šitai ir nebuvo svarbu. Roveris tetroško nuodėmių atleidimo ir skubaus palaiminimo, kad rytojaus rytą išeidamas pro griežtai saugomo kalėjimo, vadinamo Valstybe, vartus jaus-tųsi švarus. Ir ne todėl, kad būtų buvęs religingas. Tačiau tai daugiau nebežeistų, jei jis iš tiesų ketintų keistis, sąžiningai kabintis į doros kelią. Roveris giliai įkvėpė:

– Manau, ji buvo baltarusė. Minskas juk Baltarusijoje, tiesa?

Roveris pakėlė akis, bet vyriškis berniūkščio veidu neatšakė.

– Nestoras vadino ją Minsku, – kalbėjo Roveris. – Ir pareiškė, kad turėsiu ją nušauti.

Gerai, kai gali išsipasakoti tokiam, kurio smegenys apdujusios. Jo atmintin neįsirėš jokie vardai ar įvykiai, tad jautiesi taip, lyg kalbėtumeisi pats su savimi. Greičiausiai todėl Valstybės kaliniai rinkdavosi šį vyruką vietoj kunigo ar psichologo.

– Nestoras laikė ją ir dar kitas aštuonias merginas narve Enerhaugo gatvėje. Rytų europietes ir mergaites iš Azijos. Smulkutes. Paaugles. Bent jau manau, kad jos tokios ir buvo. Bet Minskas buvo stambesnė. Stipresnė. Ji sugebėjo ištrūkti. Atsidūrė Tiojeno parke, o ten ją pavijo Nestoro šuo. Argentinos dogas, turbūt esi girdėjęs?

Vaikino žvilgsnis nepasikeitė, bet jis kilstelėjo ranką. Susikišo pirštus į barzdą ir ėmė lėtai ją šukuoti. Per didelių purvinų marškinių rankovė nusmuko atidengdama šašus ir dūrių žymes. Roveris kalbėjo toliau:

– Didžiuliai baisūs šunys albinosai. Pjauna viską, ką šeiminkas paliepia. Ir ko nepaliepia. Aišku, Norvegijoje jie uždrausti. Bet viena šunų veisykla Rialingene įveža juos iš Čekijos, užregistruotus kaip baltuosius bokserius. Nuvažiavom su Hektoru ir nusipirkom visai mažą šunytį. Už daugiau nei penkiasdešimt gabalų grynaisiais. Bet *tokį* velniškai gražų, kad neįmanoma įsivaizduoti, kaip jis... – Roveris staiga užsičiaupė. Žinojo, kad pliurpia apie šunį tik tam, kad kuo ilgiau nereikėtų pasakoti, kas buvo toliau.

– Šiaip ar taip...

Šiaip ar taip... Roveris dirstelėjo į tatuiruotę ant kitos rankos dilbio. Katedra su dviem smailiais bokštais. Vienas bokštas – už vieną zonoje išbūtą bausmę. *Deja*, niekam tai nebesvarbu. Baikerių klubui MC jis kontrabanda įvežė pistoletus, kai kuriuos patobulino savo dirbtuvėlėje. Buvo gabus tam darbui. Per gabus. Toks gabus, kad galiausiai nebegalėjo išlikti šešėlyje ir buvo sučiuptas. Ir negana to, toks gabus, kad atsėdėjęs pirmąją bausmę buvo Nestoro priglobtas po skvernu. Arba prispaustas. Nupirktas visas nuo galvos iki kojų, kad Nestoro žmonės – o ne tie baikeriukai iš klubo ar kiti konkurentai – gautų geriausius ginklus. Už kelių mėnesių darbą sumokėjo daugiau nei Roveris būtų uždirbęs per visą savo gyvenimą, krapštydamasis mažoje motociklų dirbtuvėlėje. Tačiau Nestoras tikėjosi iš jo per daug. Išties per daug.

– Ji gulėjo giraitės vidury, plūdo krauju. Gulėjo visiškai rami ir žiūrėjo į mus. Šuva buvo iškančęs jai dalį skruosto, matėsi dantys. – Roverio veidą iškreipė grimasa. Dabar prie esmės. – Nestoras pareiškė, kad atėjo laikas šiuo pavyzdžiu parodyti kitoms merginoms, kuo jos rizikuoja. Ir kad Minskas dabar jau nieko verta, kai veidas... – Roveris nurijo seiles. – Todėl jis liepė man tai atlikti. Viską užbaigti. Tai turėtų būti mano ištikimybės jam įrodymas, ne kitaip. Buvau pasiėmęs paties kiek pataisytą seną „Ruger MK2“ pistoletą. Norėjau šitai padaryti. Iš tiesų *norėjau*. Ir ne todėl, kad...

Roveris gerklėje pajuto gumulą. Kiek kartų apie tai mąstė, atmintyje prabėgdavo tos nakties akimirkas Tiojeno parke, peržiūrėdavo epizodą su mergaite, Hektoru ir savimi, atliekančiais pagrindinius vaidmenis, bei kitais pritilusiais liudytojais? Ir nurimusiu šunimi. Šimtus? Tūkstančius? Ir vis dėlto dabar jis pirmą kartą prabyla apie tai garsiai ir jam topteli, kad tai ne sapnas, kad visa tai iš tiesų įvyko. Tiksliau tariant,

atrodo, kad jo paties kūnas tai pirmąsyk suvokė. Todėl ir sugniaužė paširdžius. Roveris giliai įkvėpė per nosį, kad nuslopintų pykinimą.

– Bet aš nepajėgiau. Nors ir žinojau, kad ji vis tiek mirs. Jie stovėjo pasiruošę, su šunimi, o aš mažčiau, kad mieliau jau rinkčiausi kulką. Tačiau gaidukas tarsi užsimentavo. Paprasčiausiai nesugebėjau jo nuspausti.

Jam pasirodė, kad vyriškis berniūkščio veidu vos linktelėjo. Gal reaguodamas į tai, apie ką pasakojo Roveris, o gal į muziką, kurios vienintelės tesiklausė.

– Nestoras pareiškė, kad negalime laukti visą amžinybę, juk esame viešame parke. Tada išsitraukė iš makšties tokį nedidelį lenktą peiliuką, žengė žingsnį į priekį, griebė ją už plaukų, kiek kilstelėjo galvą ir perrėžė peiliu per kaklą. It skrodamas žuvį. Trys keturi kraujo pliūpsniai, ir visa nuščiuvo. Ir žinai, ką geriausiai prisimenu? Šunį. Kaip jis sustugo, pamatęs pliūptelint kraują.

Roveris palinko į priekį ir atsirėmė alkūnėmis į kelius. Užsidengė rankomis ausis. Lingavo pirmyn atgal.

– O aš nieko nedariau. Tik spoksojau. Nė piršto nepajudinau. Stebėjau, kaip jie vynioja ją į kilimą ir neša į automobilį. Nuvežėm ją į mišką, į Estmarką. Iškelėm ir paleidom nuokalnėn palei Ulsrudo ežerą. Ten laksto daugybė šunų, todėl kitą dieną ją rado. Svarbiausia, Nestoras norėjo, kad ji būtų rasta, tiesa? Troško, kad laikraščiuose pasirodytų nuotraukos su visomis smulkmenomis, kas jai padaryta. Kad galėtų parodyti kitoms merginoms.

Roveris atitraukė rankas nuo ausų.

– Aš lioviausi miegojęs, nes per miegus kankindavo košmarai. Mergina be skruosto šypsodavosi man apnuogintais dantimis. Todėl nuėjau pas Nestorą ir pasakiau, kad išeinu.

Sakiau, kad man jau užteks knistis su tais „Uzi“ ir „Glock“ ginklais, tetrokštu vėl remontuoti motociklus. Gyventi taikiai, visą laiką negalvodamas apie farus. Nestoras atsakė: puiku, jis žinaš, kad neturiu blogiuko savybių. Tačiau smulkiai išaiškino, kas manęs laukia, jei prasižiosiu. Tikėjau, kad viskas bus gerai, ir ėmiau gyventi dorai. Atsisakydavau visų pasiūlymų, nors tebeturėjau velniškai gerų „Uzi“. Tačiau nuolat jutau grėsmę, supranti? Kad būsiu pašalintas. Taip, man lyg ir palengvėjo, kai faras mane sučiupo ir uždarė. Sena istorija, buvau jiems antraplanis asmuo, bet jie suėmė porą vyrų, pliurpiančių, kad tai aš parūpinęs jiems ginklus. Vis dėlto aš laikiausi savo.

Roveris sukriženo. Kostelėjo. Ir vėl pasilenkė į priekį.

– Po aštuoniolikos valandų iš čia išeisiu. Ir nežinau, kas, po paraliais, manęs laukia. Suprantu tik tiek, kad Nestoras žino, jog išeisiu, nors ir keturiomis savaitėmis anksčiau. Jis žino viską, kas vyksta čia ir pas farus. Visur pilna jo žmonių, taigi teks pasikliauti vien savimi pačiu. Todėl manau, kad jeigu jis norėtų mane nušauti, lygiai taip pat galėtų susidoroti su manimi čia, kaip ir man išėjus į laisvę. O ką tu manai?

Roveris luktelėjo. Tyla. Neatrodė, kad vyriškis berniūkščio veidu išvis ką nors manytų.

– Ką gi, – pratarė Roveris. – Bet gal šioks toks palaiminimas būtų neprošal?

Išgirdus žodį „palaiminimas“ Sonio žvilgsnyje tarytum kas būtų įžiebęs šviesą, ir jis kilstelėjo dešinę ranką parodyti, kad Roveris prieitų artyn ir priklauptų. Roveris priklaupė ant mažo kilimėlio priešais lovą. Frankas daugiau nė vienam iš kalinių nėra leidęs ant grindų turėti kilimėlio. Valstybėje jie taikė tam tikras šveicariško kalėjimo modelio detales – kameroose neturi būti jokių perteklinių daiktų. Leistinų daiktų

kiekis buvo apribotas iki dvidešimties. Jeigu nori, pavyzdžiui, turėti porą batų, turi atsisakyti dvejų trumpikių ar poros knygų. Roveris žvelgė į berniukišką vyriškio veidą. Liežuvio galiukas sudrėkino išdžiūvusias, suskeldėjusias jo lūpas. Balsas buvo stebinamai laibas, ir nors žodžius dėliojo lėtai ir pašnibždomis, tartis buvo aiški.

– Visos žemės ir dangaus dievybės tepasigaili tavęs ir teatleidžia tau tavąsias nuodėmes. Mirties valandą tavoji siela be nuodėmių keliaus į rojų. Amen.

Roveris palenkė galvą. Pajuto dešinę jo ranką sau ant švariai nuskustos galvos. Vaikinas buvo kairiarankis, o šiuo atveju nereikėtų garbinti statistikos, kad patikėtum, jog jo laukia trumpesnis gyvenimas nei dešiniarankių. Perdozuoti gali rytoj arba po dešimties metų, šito niekas nežino. Tačiau tai, ką jie sakė apie kairę vaikiną, neva ji gydanti, šituo Roverio nenupirksi. Jis netikėjo visais tais niekais apie palaiminimus. Tad kodėl tuomet čia priklaupė?

Taigi, ta religija kaip ir draudimas nuo gaisro – tu nuoširdžiai tiki, kad tau jo nereikia, tačiau kai žmonės tvirtina, kad vaikinas gali perimti tavąsias kančias, kodėl gi nesutikus, kad įgautum dvasios ramybę?

Roveriui labiau rūpėjo tai, kas galėjo nutikti, kad šitoks vaikinas šaltakraujiškai nužudytų? Jam nesinorėjo tuo tikėti. Greičiausiai būsią taip, kaip jie ir sakė, kad velnias turi daugybę veidų.

– *Salaam alaikum*, – ištarė balsas ir ranka nutolo.

Roveris tebesėdėjo nunarinęs galvą. Liežuvium jautė švelnų auksinio danties paviršių. Ar jis jau pasirengęs? Ar pasiruošęs sutikti savąjį kūrėją, ar dabar kaip tik tai jo ir laukia? Jis pakėlė galvą. „Žinau, kad niekada neprašai atlygio, tačiau...“

Jis žvilgtelėjo į vieną nuogą sulenktą vaikino koją. Pastebėjo dūrių žymes venoje ties keltimi.

– Aną kartą sėdėjau kitame kalėjime, ir ten visi sugebėdavo gauti kvaišalų, *no problem*. Bet ten juk ne labiausiai saugomas kalėjimas. Kalbama, kad Frankas sugebėjo užlopyti čia visas spragas. Bet... – Roveris kyštelėjo ranką į kišenę, – ...nėra visiškai taip.

Jis laikė daiktą dydžio sulig mobiliuoju telefonu, paauksuotą, panašų į mažytį pistoletą. Roveris nuspaudė nedidelį gaiduką. Pistoletu vamzdyje išsižiebė liepsnelė.

– Ar esi tai matęs anksčiau? Taip, greičiausiai matei. Kai atvykau, mane apieškoję pareigūnai irgi tokį turėjo. Sakė, kad parduoda pigias kontrabandines cigaretes, jeigu kartais susidomėčiau. Ir leido pasilaikyti šį žiebtuvėlį. Jie nebuvo perskaitę visos mano bylos. Argi ne keista, kad ši šalis iš viso dar egzistuoja, sprendžiant pagal tai, kaip atmetinai žmonės nuolat dirba?

Roveris svėrė žiebtuvėlį rankoje.

– Prieš aštuonerius metus padariau tokius du. Manau, neperdėsiu sakydamas, kad niekas kitas šiame krašte nepadarys darbo geriau. Gavau užduotį iš tarpininko, jis sakė, kad vienas klientas norėtų turėti ginklą, kurio nereikėtų slėpti, tokį, kuris atrodytų kitaip. Ir aš padariau štai šį. Žmogaus minčių tėkmė keista. Iš pradžių pamatę jie pagalvoja, kad tai „pistoletas“. O kai tik parodai, kad jis naudojamas kaip žiebtuvėlis, iškart atsisako pirmosios minties. Jie lygiai taip pat sutiktų, kad tai galėtų būti dantų šepetukas ar atsuktuvus. Tik jau ne pistoletas. Taigi...

Roveris atsuko varžtelį ginklo rankenos apačioje.

– Jame telpa dvi devynių milimetrų kulkos. Pavadinau jį „žmonos mirtimi“, – Roveris nukreipė pistoletu vamzdį į

vaikiną. – „Vieną tau, brangioji...“ – Tuomet prisispaudė jį sau prie smilkinio. – „O vieną sau...“ – Vyriško juokas mažoje kameroje nuskambėjo keistai vienišas.

– Kad ir kaip ten būtų, iš tiesų jį turėjau pagaminti vienintelį. Užsakovas nenorėjo, kad dar kas nors sužinotų šio išradimo paslaptį. Tačiau pasidariau dar vieną. Ir pasiėmiau atsargai, jeigu kartais Nestoras norėtų mane čia pasiekti. Bet rytoj išeinu, taigi daugiau jis man nebereikalingas. Todėl atiduodu jį tau. O čia...

Iš kitos kišenės Roveris išsitraukė pakelį cigarečių.

– Būtų keista, jeigu nerūkytum, tiesa?

Jis nuplėšė plėvelę nuo pakelio viršaus, jį atidarė, paėmė geltoną vizitinę kortelę su užrašu *Roverio Motociklų dirbtuvė* ir įkišo ją į pakelio vidų.

– Turėsi mano adresą, jeigu reikės suremontuoti motociklą. Arba įsigyti tą velnio „Uzi“. Kaip minėjau, jų dar likę...

Durys prasivėrė ir pasigirdo griausmingas balsas:

– Roveri, išeik!

Roveris atsisuko. Tarpdury stovinčio pareigūno kelnės smuko nuo per didelio raktų ryšulio, kabančio prie diržo ir šiek tiek dengiančio pilvą, kuris veržėsi pro kelnių juosmenį it kylanti tešla.

– Jūsų šventenybė sulaukė svečių! Artimas giminaitis, taip sakant.

Jis prunkštelėjo ir atsigręžė į asmenį už durų.

– Perai, ar neįsifeisi?

Roveris pakiso pistoletą ir cigarečių pakelį po vaikiną antklode, pakilo ir paskutinį kartą į jį pažvelgė. Ir skubiai išėjo.

Kalėjimo dvasininkas pasitaisė naują baltą apykaklę, kuri niekad nestovėdavo taip, kaip turėtų. *Artimas giminaitis.*

Peraí, ar neįsižeisi? Jam labiausiai norėjosi spjauti į pašaipų, riebalais aptekusį pareigūno veidą. Tačiau jis tik draugiškai linktelėjo kaliniui, išeinančiam iš kameros, dėdamasis, kad jį pažino. Pažvelgė į tatuiruotes ant jo dilbių. Švenčiausioji Mergelė ir Katedra. Kur ten atskirsi, metų metus atmintyje kaupiasi per daug veidų ir tatuiruočių, kad galėtum išskirti juos iš kitų.

Dvasininkas įėjo vidun. Atsidavė smilkalais. Kažkas tarsi priminė smilkalus. Arba kaitintus narkotikus.

– Gerą dieną, Soni.

Jaunas vyrukas lovoje nedirstelėjo jo pusėn, bet iš lėto linktelėjo. Peras Volanas suvokė, kad tai galėtų reikšti, jog jis užregistruotas, atpažintas. Ir priimtas.

Atsisėdęs ant kėdės, pasijuto nemaloniai nuo prieš tai čia sėdėjusiojo šilumos. Ant lovos šalia vaikino padėjo atsineštą Bibliją.

– Šiandien ant tavo tėvų kapo padėjau gėlių, – tarė. – Žinau, kad to neprašei, ir vis dėlto...

Peras mėgino sugauti vaikino žvilgsnį. Jis pats turi du sūnus, abudu suaugę ir palikę namus. Kaip ir jis pats. Skirtumas tik tas, kad jo sūnūs namie laukiami. Viename teismo posėdyje gynybos liudytojas mokytojas pabrėžė, kad Sonis buvęs išskirtinis mokinys, talentingas imtynininkas, geras ir labai paslaugus, taip, berniukas sakęs, jog ketinsiąs tapti policininku kaip ir jo tėvas. Tačiau mokykloje niekas daugiau jo nebematė nuo tada, kai buvo rastas nusižudęs tėvas ir priešmirtinis jo laiškas, kuriame prisipažino esąs korumpuotas. Kunigas pamėgino įsivaizduoti penkiolikametį užklupusią gėdą. Mėgino įsivaizduoti savo paties sūnų gėdą, jeigu jie kada sužinotų, ką padaręs jų tėvas. Jis pasitaisė apykaklę.

– Dėkui, – atsakė vaikinas.

Perui pasirodė keista, kaip jaunai Sonis atrodo. Juk jam greit turėtų sueiti trisdešimt. Taip. Jis sėdi jau dvylika metų, o kai čia atvyko, tebuvo aštuoniolikos. Galbūt narkotikai jį užkonservavo taip, kad neatrodytų vyresnis, žėlė tik plaukai ir barzda, o nekaltos vaikiškos akys vienodai nustebusios žvelgė į pasaulį. Į blogio pasaulį. Juk Dievas žino, kad šis pasaulis blogas. Peras Volanas daugiau nei keturiasdešimt metų dirbo kunigu kalėjime ir stebėjo, kaip pasaulis tampa vis nuodėmingesnis. Blogis dauginosi kaip vėžinė ląstelė, sveikąsias paverčianti nesveikomis tarytum vampyrui įkandus ir šitaip stiprinanti destruktinės jėgos gretas. O sykį jo paliestas jau nebeišsilaisvinsi. Nepavyks niekam.

– Kaip sekasi, Soni? Ar džiaugiesi, kad dienai buvai išleistas? Ar jūrą pamatėt?

Jokio atsakymo.

Peras Volanas atsikrenkštė.

– Pareigūnas sako, kad jūrą tai pamatėt. Tu greičiausiai skaitei laikraščiuose, kad kitą dieną po to, kai jūs ten lankėtės, netoliese buvo rasta nužudyta moteris. Rasta lovoje savame name. Jos galva buvo... taip. Detalės aprašytos čia... – jis pabaksnojo smiliumi į Biblijos viršelį. – Pareigūnas jau išsiuntė raportą, kad buvai pasprukęs, kai buvot prie jūros, ir jis tave surado šalia kelio tik po valandos. Kad nenorėjai aiškinti, kur buvai. Svarbu, kad nepasakytum ko nors, kas paneigtų jo paaiškinimą, supranti? Kalbėk kiek įmanoma mažiau. Ar gerai? Soni?

Peras Volanas sugavo vaikinio žvilgsnį. Iš jo šiek tiek buvo galima numanyti, kas vyksta Sonio Lofthuso galvoje, bet Peras buvo beveik įsitikinęs, kad jis vadovausis nurodymais. Nepasakyti per daug nei tyrėjams, nei kaltintojams. Vien ištarti aiškų ir minkštą „taip“, kai jo paklaus, ar prisiima kaltę.

Mat kaip paradoksaliai nuskambėtų, kunigas retsykais pajusdavo kryptį, norą, išgyvenimo instinktą, išskiriančią šį narkomaną iš kitų, visuomet apkvaitusių, nebeturinčių jokių kitų planų, nuolat plaukiančių viena tėkme. Tai pasireikšdavo staigiu žvilgsnio tyrumu, klausimu, patvirtinančiu, kad jis čia yra visą laiką, viską girdi ir įsimena. Arba netgi staiga pakildamas normalios koordinacijos, pusiausvyros ir lankstumo. Tačiau kitais kartais, kaip ir dabar, nebūdavo lengva suprasti, ar jis ką nors prisimins.

Volanas pasisuko kėdėje.

– Tai reiškia, kad keletą metų daug leidimų nebus. Tačiau juk tu ir nemėgsti išeiti, tiesa? Be to, dabar dar ir jūrą pamatei.

– Ten buvo upė. Ar tai našlio darbas?

Kunigas pašoko. Lyg netikėtai priešais būtų buvęs šliūkštelėtas didžiulis kiekis vandens.

– Nežinau. Ar tai svarbu?

Jokio atsakymo. Volanas atsiduso. Vėl supykino. Banga užėjo ir po akimirkos praėjo. Gal reikėtų užsirašyti pas gydytoją apžiūrai?

– Negalvok apie tai, Soni. Svarbiausia, kad tokiems kaip tu už šių sienų visą dieną tenka gainiotis dėl vieno dūrio. O čia pasirūpinta visais. Ir atmink, kad laikas bėga. Kai seniesiems nužudymams įsigalios senatis, jie nebeturės prasmės. O šis nužudymas tau atitolins išėjimo datą.

– Vadinasi, sutuoktinis. Ar jis turtingas?

Volanas parodė į Bibliją.

– Namas, į kurį užėjai, aprašytas čia. Atrodo didžiulis ir gerai įrengtas. Tačiau signalizacija, sauganti visą gėrį, nebuvo įjungta, durys net neužrakintos. Pavardė – Morsandas. Laivų savininkas su raiščiu ant akies. Turbūt matei spaudoje?

– Taip.

– Tikrai? Maniau, kad tu ne...

– Taip, aš ją nužudžiau. Gerai, perskaitysiu, kaip visa tai dariau.

Peras Volanas giliai įkvėpė.

– Puiku. Čia aiškios detalės, kaip ji buvo nužudyta, turi jas įsidėmėti.

– Įsidėmėsiu.

– Jos... viršugalvis prakirstas. Turėjai naudoti pjūklą, supranti?

Žodžiai buvo palydėti ilgos tylos, kurią Perui norėjosi užpildyti spjūviu. Taip, geriau jau spjūvis nei šie žodžiai iš jo burnos. Jis pažvelgė į jaunuolį. Kas vis dėlto lemia, kaip susiklostys gyvenimas? Eilė atsitiktinių įvykių, kurių žmogus nepajėgus suvaldyti, ar kosminė gravitacija, kuri nevalingai traukia ten, kur reikia? Jis kilstelėjo savo naują, keistai nelanksčią kunigo apykaklę po sutana. Numalšino pykinimą, sukaupe jėgas. Mąstė apie tai, kuo rizikuoja.

Jis pakilo.

– Jeigu norėtum mane susirasti, tai kuri laiką pagyvensiu prieglaudoje, Aleksandro Kielando aikštėje.

Jis pastebėjo klausiamą vaikiną žvilgsnį.

– Tik laikinai. – Sukrizeno. – Žmona mane išmetė iš namų, o aš pažįstu prieglaudos gyventojus, todėl jie...

Staiga jis nuščiuvo. Jam toptelėjo, kodėl tokia daugybė kalinių eina pas vaikiną išsikalbėti. Ogi dėl tylos. Tai visa sugeriantis vakuumas, kai jis vien klausosi nereaguodamas ir nesmerkdamas. Be jokio veiksmo traukia iš tavęs žodžius ir paslaptis. Peras irgi pamėgino tai daryti būdamas dvasininkas, bet kaliniams tai pakvipo jo interesais. Nežinia kokiais, ir tik tam, kad susirinktų jų atvertas paslaptis. O

radęs prieigą prie jų sielų, vėliau atsiimtų ir galimą atlygį danguje.

Kunigas matė, kaip vaikinai atsiverčia Bibliją. Toks klasikinis vaizdelis, kad net juokinga; lapuose žiojėjo išpjauta skylė. Čia gulėjo sulankstyti popieriai su jam prisipažinimui reikalingomis nuorodomis. Ir trys maži maišeliai su heroinu.